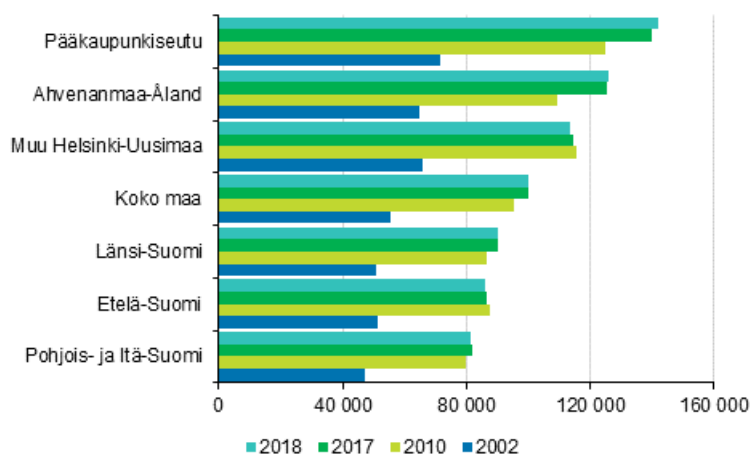

Velkaantumistilasto 2018

Pääkaupunkiseudun asutokunnilla eniten asuntovelkaa

Asuntovelallisilla asutokunnilla oli vuonna 2018 asuntovelkaa keskimäärin 100 030 euroa, ilmenee Tilastokeskuksen velkaantumistilastosta. Asuntovelat olivat suurimmat pääkaupunkiseudulla, keskimäärin 142 130 euroa. Vähiten, keskimäärin 81 200 euroa, asuntovelkaa oli Pohjois- ja Itä-Suomen asutokunnilla. Edellisvuodesta keskimääräiset asuntovelat kasvoivat vain pääkaupunkiseudulla, 1,8 ja Ahvenanmaalla, 0,7 prosenttia. Muualla Suomessa keskimääräiset asuntovelat hieman pienuivät.

Asuntovelallisten asutokuntien keskimääräiset asuntovelat 2002, 2010, 2017 ja 2018, euroa vuoden 2018 rahassa

Hieman yli puolella kaikista eli 1,4 miljoonalla asutokunnalla oli velkaa vuonna 2018. Velkaa niillä oli yhteensä 123 miljardia euroa, mikä oli reaalisesti vajaan prosentin enemmän kuin edellisvuonna. Asutokuntien veloista oli asuntovelkaa 87,8 miljardia, elinkeinotoiminnan ja tulolähteen velkaa 8,2 miljardia ja muuta velkaa 27,0 miljardia euroa. Eniten, 9,7 prosenttia edellisvuodesta kasvoivat elinkeinotoiminnan ja tulolähteen velat, joita ovat esimerkiksi osakkeiden tai sijoitusasuntojen hankintaa varten otetut velat. Asunto- ja muita velkoja asutokunnilla sen sijaan oli reaalisesti jokseenkin yhtä paljon kuin edellisvuonnakin.

Kolmanneksella asutokunnista oli asuntovelkaa. Useimmin asuntovelkaisia olivat kahden huoltajan lapsiperheet, joista 71 prosentilla oli asuntovelkaa. Yhden hengen asutokunnista hieman alle viidenneksellä oli asuntovelkaa. Yksinasuvista olivat useimmin asuntovelkaisia 35–44-vuotiaat, joista 36 prosentilla oli

asuntovelkaa. Kahden aikuisen lapsettomista asutokunnista asuntovelkaa oli 30 prosentilla, niistäkin useimmin 35–44-vuotiaiden asutokunnilla, joista 60 prosentilla oli asuntovelkaa.

Nuorimpien asuntovelkaisten asutokuntien lukumäärä pieneni edellisvuodesta hieman ja eniten kasvoi vanhimpien asuntovelallisten lukumäärä. Alle 35-vuotiaita asuntovelallisia oli noin 2,5 prosenttia edellisvuotista vähemmän, kun eläkeikäisten asuntovelallisten määrä kasvoi saman verran.

Kahden huoltajan lapsiperheillä oli asuntovelkaa keskimäärin 135 770 euroa, yksinhuoltajaperheillä 90 590 euroa, lapsettomilla kahden aikuisen asutokunnilla 86 540 euroa ja yhden hengen asutokunnilla 67 740 euroa. Eniten asuntovelkaa, keskimäärin 152 190 euroa, oli niillä kahden huoltajan lapsiperheillä, joiden viitehenkilö oli 25–34-vuotias.

Neljänneksellä velallisista asutokunnista oli velkaa korkeintaan 10 000 euroa ja puolella korkeintaan 50 000 euroa vuonna 2018. Vähintään 100 000 euroa velkaa oli 451 800 asutokunnalla ja vähintään 200 000 euroa 156 900 asutokunnalla. Yli 200 000 euroa velkaa oli siten 5,8 prosentilla kaikista ja 11,0 prosentilla velallisista asutokunnista. Asutokuntien kaikista veloista niillä oli 41 prosenttia ja asuntoveloista 40 prosenttia. Vähintään 300 000 euroa velkaa oli 54 800 asutokunnalla eli 3,8 prosentilla velallisista asutokunnista.

Suhteellisesti eniten suuria velkoja oli Ahvenanmaalla, missä 1 700 asutokunnalla eli 12 prosentilla kaikista oli velkaa vähintään 200 000 euroa. Pääkaupunkiseudun ja muun Helsinki-Uudenmaan asutokunnista niin paljon velkaa oli yhdeksällä prosentilla. Muualla Suomessa yhtä suuria velkoja oli 4–5 prosentilla asutokunnista. Eniten niin velkaisten asutokuntien määrä kasvoi pääkaupunkiseudulla, viisi prosenttia edellisvuodesta.

Vuonna 2018 asutokunnat maksoivat korkoja yhteensä 1,6 miljardia euroa eli jokseenkin yhtä paljon kuin vuotta aiemmin. Asuntolainan korkoja niistä oli 873 miljoonaa euroa, mikä oli kolme prosenttia edellisvuotista vähemmän. Asutokunnat maksoivat korkoja keskimäärin 1 144 euroa velallista asutokuntaa kohti, kun vastaava luku edellisvuonna oli 1 155 euroa. Asuntovelalliset asutokunnat maksoivat asuntoveloistaan korkoja keskimäärin 995 euroa. Velallisista asutokunnista 60 prosenttia eli 858 660 asutokuntaa maksoi vuodessa korkoja korkeintaan 1 000 euroa ja kolme prosenttia eli 38 810 asutokuntaa yli 5 000 euroa.

Sisällys

1 Velat kasvoivat reaalisesti vajaan prosentin.....	4
2 Suurimmat asuntovelat pääkaupunkiseudulla.....	6
3 Lapsiperheillä eniten asuntovelkaa.....	9
4 Kuudella prosentilla asuntokunnista velkaa yli 200 000 euroa.....	11
5 Asuntolainakorkojen määrä pieneni edelleen.....	13

Taulukot

Taulukko 1. Asuntokuntien lukumäärät ja velat 2002, 2007, 2017 ja 2018.....	4
Taulukko 2. Asuntokuntien ja velallisten asuntokuntien lukumäärä velkalajeittain asuntokunnan rakenteen mukaan vuonna 2018.....	9

Kuviot

Kuvio 1. Asuntokuntien velkojen rakenne 2002, 2007 ja 2018.....	5
Kuvio 2. Asuntokuntien keskimääräiset velat velallista kohti velkalajeittain 2002–2018, vuoden 2018 rahassa.....	5
Kuvio 3. Asuntovelallisten asuntokuntien keskimääräiset asuntovelat suuralueittain 2002–2018, vuoden 2018 rahassa.....	6
Kuvio 4. Asuntovelallisten osuus asuntokunnista maakunnittain 2002, 2007 ja 2018, %.....	7
Kuvio 5. Asuntokuntien keskimääräinen asuntovelka asuntovelallista kohti maakunnittain 2002, 2007 ja 2018, euroa vuoden 2018 rahassa.....	7
Kuvio 6. Asuntokuntien keskimääräinen asuntovelka asuntovelallista kohti asuntokunnan rakenteen mukaan 2002, 2007 ja 2018, euroa vuoden 2018 rahassa.....	10
Kuvio 7. Asuntokunnat, joilla velkaa vähintään 100 000 tai 200 000 euroa vuosina 2002–2018, vuoden 2018 rahassa.....	11
Kuvio 8. Asuntokuntien, joilla velkaa vähintään 200 000 euroa, velkojen rakenne 2002, 2007 ja 2018, miljoonaa euroa vuoden 2018 rahassa.....	12
Kuvio 9. Asuntokunnat, joilla velkaa vähintään 200 000 euroa vuoden 2018 rahassa asuntokunnan rakenteen mukaan 2002–2018.....	12
Kuvio 10. Asuntokuntien maksamat korot velallista kohti ja asuntovelkojen korot asuntovelallista kohti 2002–2018, euroa vuoden 2018 rahassa.....	13
Velkaantumistilaston laatuseloste.....	14

1 Velat kasvoivat reaalisesti vajaan prosentin

Hieman yli puolella kaikista eli 1,4 miljoonalla asutokunnalla oli velkaa vuonna 2018. Kaikkiaan niillä oli velkaa 123 miljardia euroa, mikä oli reaalisesti vajaan prosentin enemmän kuin vuotta aiemmin. Asutokuntien veloista oli asutovelkaa 87,8 miljardia, elinkeinotoiminnan ja tulolähteen velkaa 8,2 miljardia ja muuta velkaa 27,0 miljardia euroa. Muita velkoja ovat esimerkiksi kulutukseen ja hankintoihin, kuten autoihin ja kesäasuntoihin otetut velat sekä vuodesta 2015 lähtien opintovelat.¹⁾

Eniten, 9,7 prosenttia edellisvuodesta kasvoivat elinkeinotoiminnan ja tulolähteen velat, joita ovat esimerkiksi osakkeiden tai sijoitusasuntojen hankintaa varten otetut velat. Asunto- ja muita velkoja asutokunnilla sen sijaan oli reaalisesti jokseenkin yhtä paljon kuin edellisvuonnakin. Asutovelkoihin eivät sisälly kotitalouksien osuudet taloyhtiöiden veloista.

Vuodesta 2002 on velallisten asutokuntien määrä kasvanut 143 000 asutokunnalla eli 11 prosenttia. Eniten kasvoi asutovelallisten asutokuntien määrä. Vuonna 2018 asutovelkaa oli 877 500 asutokunnalla eli kolmanneksella kaikista, kun vuonna 2002 asutovelallisia asutokuntia oli 660 000, eli 28 prosenttia kaikista asutokunnista. Elinkeinotoimintaa ja tulonhankintaa varten otettua velkaa oli 84 400 asutokunnalla ja muuta velkaa noin miljoonalla asutokunnalla vuonna 2018.

Taulukko 1. Asutokuntien lukumäärät ja velat 2002, 2007, 2017 ja 2018

Vuosi	2002	2007	2017	2018	Muutos 2017–2018
Asutokuntia yhteensä	2 354 082	2 476 505	2 680 077	2 705 199	0,9
Velallisia asutokuntia	1 286 576	1 435 416	1 418 998	1 429 174	0,7
Velallisten osuus, %	55	58	53	53	..
Asutovelallisia asutokuntia	659 965	797 054	878 771	877 478	-0,1
Asutovelallisten osuus, %	28	32	33	32	..
Opintovelallisia asutokuntia ¹⁾	300 606	279 645
Asutokuntia, joilla elinkeinotoiminnan ja tulolähteen velkoja	112 185	86 000	80 259	84 362	5,1
Asutokuntia, joilla muuta velkaa	885 665	1 067 991	1 006 185	1 021 658	1,5

1) Opintovelat sisältyvät vuodesta 2015 lähtien muihin velkoihin

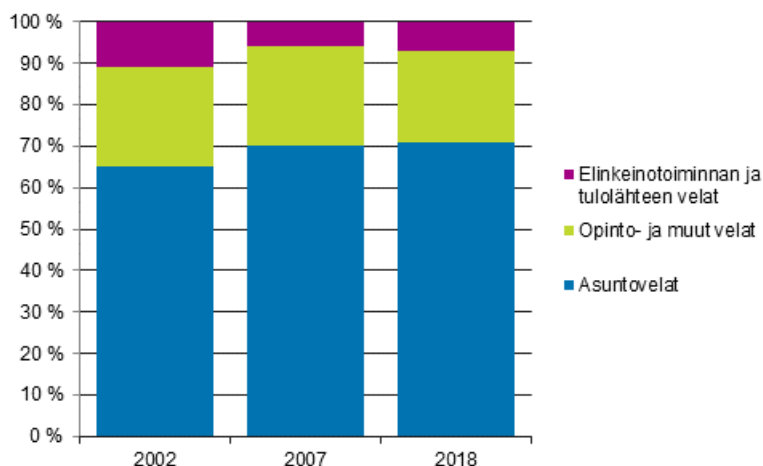
Asutovelallisten lukumäärä ja asutovelat kasvoivat erityisesti viime vuosikymmenellä. Suurimmat muutokset eri velkalajien osuuksissa tapahtuivat ennen vuotta 2008. Silloin asutovelat kasvoivat reaalisesti yli kymmenen prosentin vuosivauhtia. Kun asutovelkoja oli vuonna 2002 asutokuntien kaikista veloista 65 prosenttia, kasvoi niiden osuus vuosikymmenen lopulle tultaessa runsaaseen 70 prosenttiin.

Elinkeinotoiminnan ja tulolähteen velkojen osuus asutokuntien veloista on samana aikana pienentynyt 11 prosentista 7 prosenttiin ja opinto- ja muiden velkojen 24 prosentista 22 prosenttiin.²⁾

1) Tuloverotuksessa ei vuodesta 2015 lähtien ole voinut vähentää opintolainan korkoja tuloverotuksessa, eikä verottaja enää kerää rahoituslaitoksilta niistä tietoja eritellysti. Tilastossa opintovelat sisältyvät vuodesta 2015 lähtien muihin velkoihin ja opintovelkojen korot muihin korkoihin.

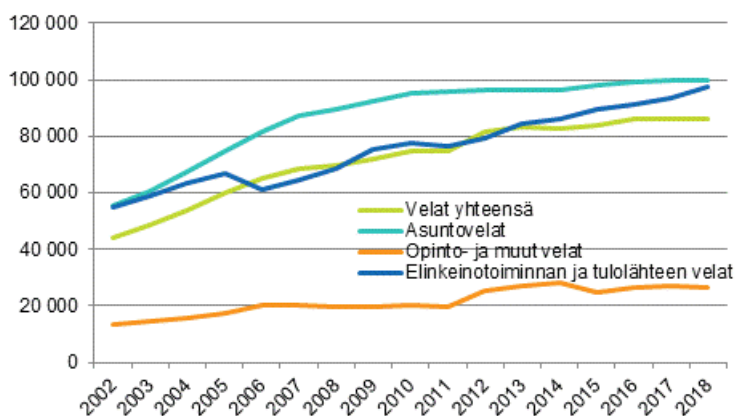
2) Vuodesta 2012 lähtien muut velat eivät ole vertailukelpoisia aiempien vuosien kanssa, sillä verohallinto on muuttanut ohjeistustaan niiden ilmoittamisesta rahoituslaitosten vuosi-ilmoituksilla. Vuodesta 2012 lähtien velkatietoja ei tarvitse antaa kuluttajansuojalain 1) 7 luvun 7 §:n 1 kohdassa tarkoitetuista jatkuvista luotoista. Jatkuvia luottoja ovat esimerkiksi yleis- ja erityisluottokorttiluotot, luotolliset tilit sekä muut luotot, joita kuluttaja voi luottorajan puitteissa käyttää jatkuvasti ilman luotonantajan erillistä luottopäätöstä. Muutos vaikuttaa muiden velkojen kokonaissummaan, mutta erityisesti velallisten lukumääriin. Tällaiset luotot ovat enimmäkseen pienehköjä, joidenkin satojen tai muutaman tuhannen euron luokkaa olevia, mutta niitä on monilla. Tarkkaa arviota siitä, paljonko muita velkoja jäi vuoden 2012 vuosi-ilmoitusmenettelymuutoksen takia ilmoittamatta, on vaikea tehdä, koska näitä luottoja ei verottajan aineistossa ole eroteltu. Luottokantatilaston ja Suomen Pankin tilastojen sekä vuosi-ilmoitusaineiston luottokohtaisten tietojen perusteella vaikutus oli noin 1,5–2,5 miljardia euroa eli 8–11 prosenttia muista veloista ja 2–3 prosenttia kaikista veloista vuonna 2012. Muutos vaikuttaa paitsi velkojen kokonaissummiin ja velallisten lukumääriin myös velallista kohti laskettuihin keskimääräisiin velkoihin. Vuonna 2012 asutokuntia, joilla oli muuta velkaa, oli 325 000 edellisvuodesta vähemmän.

Kuvio 1. Asuntokuntien velkojen rakenne 2002, 2007 ja 2018

Asuntovelallisilla oli asuntovelkaa vuonna 2018 keskimäärin 100 030 euroa, mikä oli 0,2 prosenttia edellisvuotista enemmän. Tällä vuosikymmenellä keskimääräiset asuntovelat ovat kasvaneet reaalisesti viisi prosenttia. Elinkeinotoiminnan ja tulolähteen velkoja asuntokunnilla oli vuonna 2018 keskimäärin 97 610 euroa velallista asuntokuntaa kohti, mikä oli 4,3 prosenttia enemmän kuin vuotta aiemmin. Elinkeinotoiminnan ja tulolähteen keskimääräiset velat ovat kasvaneet vuodesta 2010 reaalisesti 26 prosenttia. Opinto- ja muuta velkaa asuntokunnilla oli 26 390 euroa velallista asuntokuntaa kohti eli vajaat kaksi prosenttia edellisvuotista vähemmän. Tällä vuosikymmenellä ovat keskimääräiset opinto- ja muut velat kasvaneet reaalisesti 30 prosenttia.

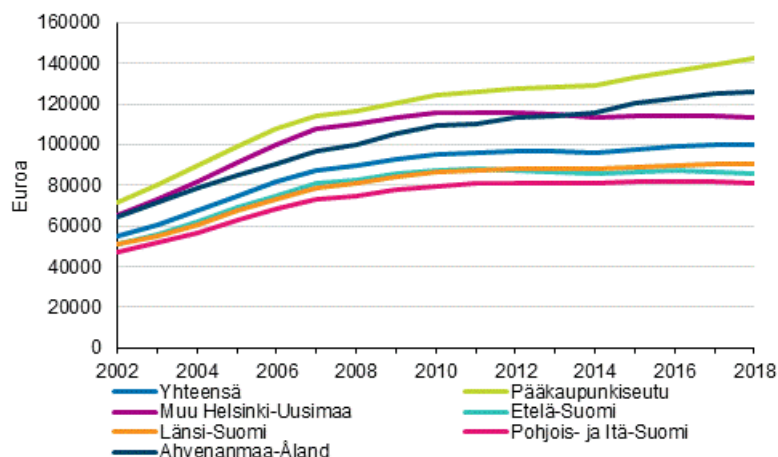
Kuvio 2. Asuntokuntien keskimääräiset velat velallista kohti velkalajeittain 2002–2018, vuoden 2018 rahassa

2 Suurimmat asuntovelat pääkaupunkiseudulla

Pääkaupunkiseudulla oli asuntovelallisia asuntokuntia hieman koko maata vähemmän, 30 prosenttia kaikista asuntokunnista. Pääkaupunkiseudulla vuokralla asuminen on muuta maata yleisempää. Suuralueista useimmin asuntovelkaa oli muun Helsinki-Uudenmaan ja Ahvenanmaan asuntokunnilla, joista 40 prosentilla oli asuntovelkaa. Maakunnista vähiten asuntovelallisia oli Pohjois-Karjalassa, Etelä-Savossa ja Kainuussa, missä hieman alle 30 prosentilla asuntokunnista oli asuntovelkaa.

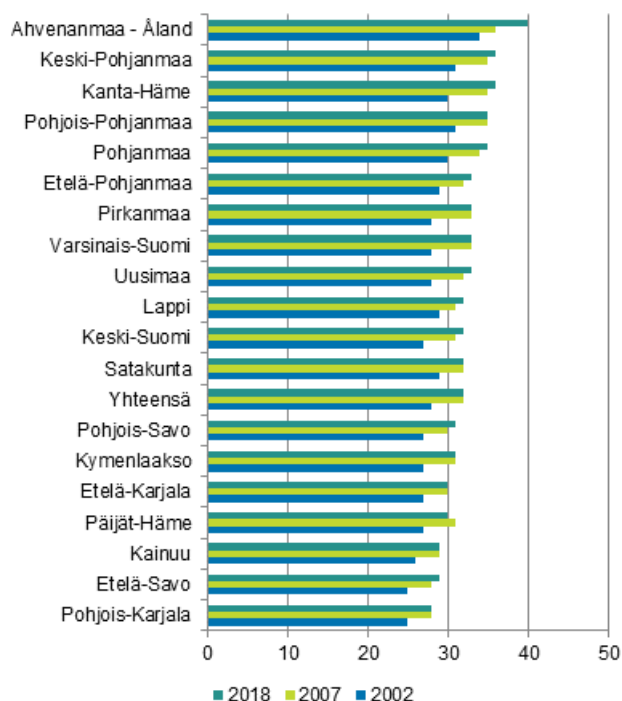
Kuvio 3. Asuntovelallisten asuntokuntien keskimääräiset asuntovelat suuralueittain 2002–2018, vuoden 2018 rahassa

Vuonna 2018 asuntovelallisten asuntokuntien lukumäärä kasvoi vain Uudellamaalla ja Ahvenanmaalla, molemmissa noin prosentin. Muualla Suomessa asuntovelallisten lukumäärä pysyi ennallaan tai pieneni. Eniten, noin kaksi prosenttia, asuntovelallisten lukumäärä väheni Etelä-Savossa ja Kainuussa.

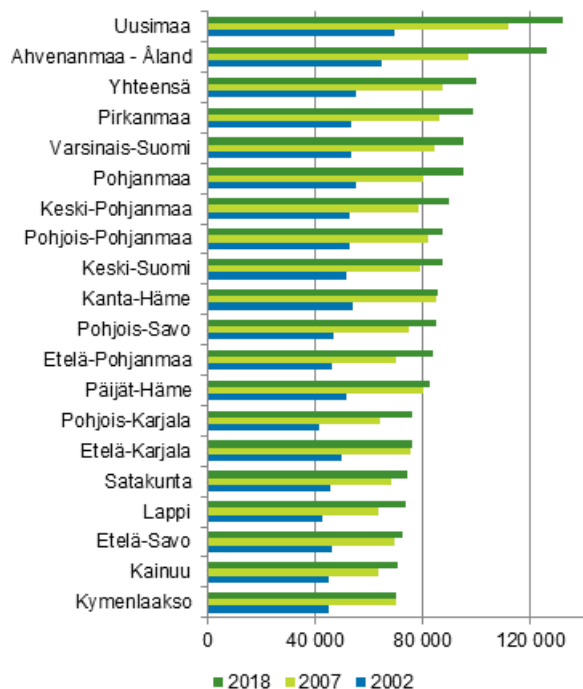
Viime vuosikymmenellä kasvoi asuntovelallisten asuntokuntien lukumäärä eniten pääkaupunkiseudulla (32 %) ja muualla Helsinki-Uudellamaalla (36 %). Tällä vuosikymmenellä on asuntovelallisten lukumäärän kasvu selvästi hidastunut. Eniten se on kasvanut pääkaupunkiseudulla (13 %) ja Ahvenanmaalla (14 %). Tarkempaa tietoa asuntokuntien velkaantumisesta alueittain on saatavissa velkaantumistilaston tietokantataulukoista.

Kuvio 4. Asuntovelallisten osuus asutokunnista maakunnittain 2002, 2007 ja 2018, %

Pääkaupunkiseudulla asuntovelat olivat suurimmat. Pääkaupunkiseudun asuntovelallisilla oli asuntovelkaa keskimäärin 142 130 euroa. Vähiten, keskimäärin 81 200 euroa, asuntovelkaa oli Pohjois- ja Itä-Suomen asuntovelallisilla. Edellisvuodesta keskimääräiset asuntovelat kasvoivat vain pääkaupunkiseudulla, (1,8 %) ja Ahvenanmaalla (0,7 %). Muualla Suomessa keskimääräiset asuntovelat hieman pienenevät.

Kuvio 5. Asutokuntien keskimääräinen asuntovelka asuntovelallisista kohti maakunnittain 2002, 2007 ja 2018, euroa vuoden 2018 rahassa

Vuosina 2002–2007 asuntovelallisten keskimääräinen asuntovelka kasvoi varsin nopeasti kaikissa maakunnissa. Uudellamaalla, Pirkanmaalla sekä Pohjois-Savossa se kasvoi reaalisesti kymmenen prosentin vuosivauhtia. Hitaimmin asuntovelat kasvoivat Kainuussa, mutta sielläkin kasvuvauhti oli keskimäärin yli seitsemän prosenttia vuodessa. Vuosina 2007–2018 asuntovelat kasvoivat selvästi aiempaa hitaammin kaikissa maakunnissa. Eniten, 30 prosenttia, asuntovelat kasvoivat tänä aikana Ahvenanmaalla. Kanta-Hämeessä, Kymenlaaksossa ja Etelä-Karjalassa asutokunnilla oli asuntovelkaa reaalisesti vuonna 2018 keskimäärin yhtä paljon kuin vuonna 2007.

3 Lapsiperheillä eniten asuntovelkaa

Asuntovelkojen määrään ja yleisyyteen vaikutti paljon asuntokunnan ikä ja perhetyyppi. Useimmin asuntovelkaisia olivat asuntokunnat, joiden viitehenkilö oli 35–44-vuotias. Sen ikäisten asuntokunnista 60 prosentilla oli asuntovelkaa. Harvinaisimpia asuntovelat olivat nuorimmilla ja vanhimmilla asuntokunnilla: alle 25-vuotiaiden asuntokunnista seisemällä ja yli 65-vuotiaiden asuntokunnista 12 prosentilla oli asuntovelkaa vuonna 2018.

Asuntovelat olivat yleisiä asuntokunnilla, joissa oli lapsia. Useimmin asuntovelallisia olivat kahden huoltajan lapsiperheet, eli asuntokunnat, joissa oli vähintään kaksi aikuista sekä lapsia. Asuntovelallisia niistä oli 71 prosenttia vuonna 2018. Lapsiperheilläkin oli asuntovelkaa useimmin silloin, kun niiden viitehenkilö oli 35–44-vuotias. Sen ikäisistä kahden huoltajan lapsiperheistä 79 prosentilla oli asuntovelkaa. Yhden aikuisen sekä vähintään yhden lapsen muodostamilla asuntokunnilla oli asuntovelkaa harvemmin, 38 prosentilla kaikista. Kahden huoltajan lapsiperheisiin verrattuna oli yksinhuoltajien asuntovelkaisuus yleisempää hieman vanhemmilla asuntokunnilla. Yksinhuoltajista 45 prosentilla 35–44-vuotiaista ja 47 prosentilla 45–54-vuotiaista oli asuntovelkaa.

Lapsettomien asuntokuntien velkaantuneisuus vaihteli iän mukaan. Harvemmin kuin joka viidennellä yhden hengen asuntokunnista oli asuntovelkaa vuonna 2018. Useimmin heistäkin olivat asuntovelallisia 35–44-vuotiaat, joista 36 prosentilla oli asuntovelkaa. Kahden aikuisen lapsettomista asuntokunnista asuntovelkaa oli 30 prosentilla. Niistäkin useimmin velkaisia olivat 35–44-vuotiaiden asuntokunnat, joista 60 prosentilla oli asuntovelkaa.

Taulukko 2. Asuntokuntien ja velallisten asuntokuntien lukumäärä velkalajeittain asuntokunnan rakenteen mukaan vuonna 2018

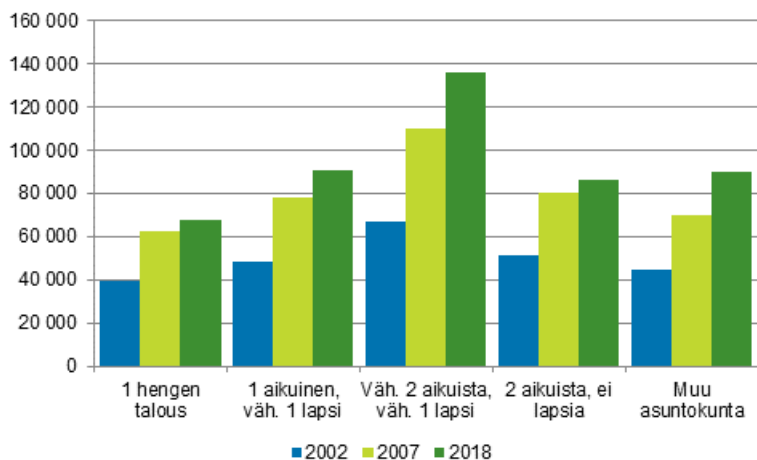
	1 hengen talous	1 aikuinen, väh. 1 lapsi	Väh. 2 aikuista, väh. 1 lapsi	2 aikuista, ei lapsia	Muu asuntokunta
Asuntokuntia yhteensä	1 191 297	109 410	439 676	825 388	139 728
Velallisia asuntokuntia	437 271	66 328	377 629	446 199	101 747
Velallisten osuus, %	37	61	86	54	73
Asuntovelallisia asuntokuntia	212 452	41 335	313 777	248 886	61 028
Asuntovelallisten osuus, %	18	38	71	30	44
Asuntokuntia, joilla opinto- tai muuta velkaa	301 749	42 825	258 622	335 516	82 946
Asuntokuntia, joilla elinkeinotoiminnan ja tulonlähteen velkoja	14 136	2 012	28 184	30 008	10 022

Nuorimpien asuntovelkaisten asuntokuntien lukumäärä pieneni edellisvuodesta hieman kun taas eniten kasvoi vanhimpien asuntovelallisten määrä. Alle 35-vuotiaita asuntovelallisia oli noin 2,5 prosenttia edellisvuotista vähemmän kun eläkeikäisten asuntovelallisten määrä kasvoi saman verran.

Asuntovelallisilla kahden huoltajan lapsiperheillä oli asuntovelkaa keskimäärin 135 770 euroa vuonna 2018. Yksinhuoltajaperheillä asuntovelkaa oli keskimäärin 90 590 euroa, lapsettomilla kahden aikuisen asuntokunnilla 86 540 euroa ja yhden hengen asuntokunnilla 67 740 euroa. Eniten asuntovelkaa, keskimäärin 152 190 euroa, oli niillä kahden huoltajan lapsiperheillä, joiden viitehenkilö oli 25–34-vuotias (Kuvio 6).

Vuosina 2002–2007 kaikentyyppisten asuntokuntien keskimääräiset asuntovelat kasvoivat suunnilleen yhtä paljon, noin 60 prosenttia. Vuoden 2007 jälkeen ovat lapsiperheiden asuntovelat kasvaneet lapsettomia nopeammin. Lapsettomilla yhden ja kahden aikuisen asuntokunnilla vuonna 2018 oli asuntovelkaa reaalisesti hieman alle kymmenen prosenttia enemmän kuin vuonna 2007. Yksinhuoltajien asuntovelat kasvoivat samana aikana 16 ja kahden huoltajan lapsiperheiden 24 prosenttia.

Kuvio 6. Asuntokuntien keskimääräinen asuntovelka asuntovelallista kohti asuntokunnan rakenteen mukaan 2002, 2007 ja 2018, euroa vuoden 2018 rahassa

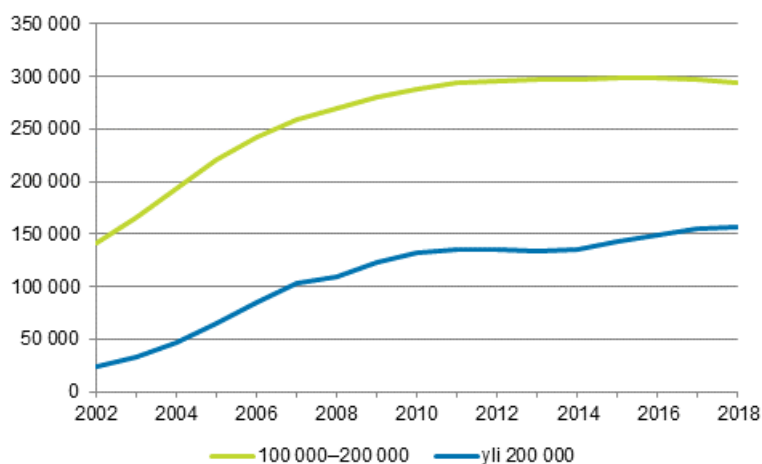
Vuonna 2018 oli kaikentyyppisten asuntokuntien asuntovelkojen reaalisuus vaatimatonta. Vain kahden aikuisen asuntokunnilla kasvoivat keskimääräiset asuntovelat ja heilläkin niiden reaalisuus jäi vajaaseen prosenttiin. Edellisvuodesta pienenevät sekä nuorimpien, alle 25-vuotiaiden, että yli 65-vuotiaiden asuntokuntien keskimääräiset asuntovelat ja muillakin niiden reaalisuus oli lähes olematonta.

4 Kuudella prosentilla asutokunnista velkaa yli 200 000 euroa

Vähintään 100 000 euroa velkaa oli 451 800 asutokunnalla ja vähintään 200 000 euroa 156 900 asutokunnalla vuonna 2018. Yli 200 000 euroa velkaa oli siten 5,8 prosentilla kaikista ja 11,0 prosentilla velallisista asutokunnista. Asutokuntien kaikista veloista niillä oli 41 prosenttia ja asutoveloista 40 prosenttia. Vähintään 300 000 euroa velkaa oli 54 800 asutokunnalla eli 3,8 prosentilla velallisista asutokunnista. Neljänneksellä velallisista asutokunnista oli velkaa korkeintaan 10 000 euroa ja puolella korkeintaan 50 000 euroa.

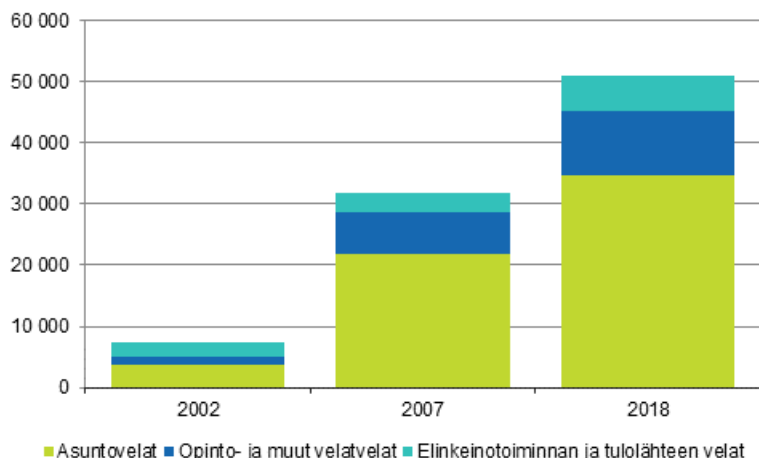
Sellaisten asutokuntien lukumäärä, joilla oli paljon velkaa, kasvoi etenkin viime vuosikymmenen aikana. Vuonna 2002 asutokuntia, joilla oli velkaa vuoden 2018 rahassa vähintään 200 000 euroa, oli 23 740, eli prosentti kaikista ja noin kaksi prosenttia velallisista asutokunnista. Vuonna 2010 yhtä velkaisia asutokuntia oli lähes kuusi kertaa niin paljon, 131 570 asutokuntaa. Tällä vuosikymmenellä niin velkaisten asutokuntien lukumäärä on kasvanut selvästi hitaammin. Vuosina 2010–2018 asutokuntien, joilla oli velkaa yli 200 000 euroa, lukumäärä kasvoi 25 300 asutokunnalla eli vajaan viidenneksen. Edellisvuodesta sellaisten asutokuntien lukumäärä kasvoi 2 100 asutokunnalla eli hieman yli prosentin.

Kuvio 7. Asutokunnat, joilla velkaa vähintään 100 000 tai 200 000 euroa vuosina 2002–2018, vuoden 2018 rahassa

Lähes kaikki asutokunnat, joilla oli paljon velkaa, olivat asutovelallisia. Asutokunnista, joilla oli velkaa vähintään 200 000 euroa, 93 prosentilla oli asutovelkaa vuonna 2018. Suuret velat olivat yleisiä myös niillä asutokunnilla, joilla oli elinkeinotoiminnan tai tulolähteen velkaa. Kahdella kolmanneksella asutokunnista, joilla oli elinkeinotoiminnan tai tulolähteen velkaa, velkaa oli vähintään 100 000 ja runsaalla kolmanneksella 200 000 euroa.

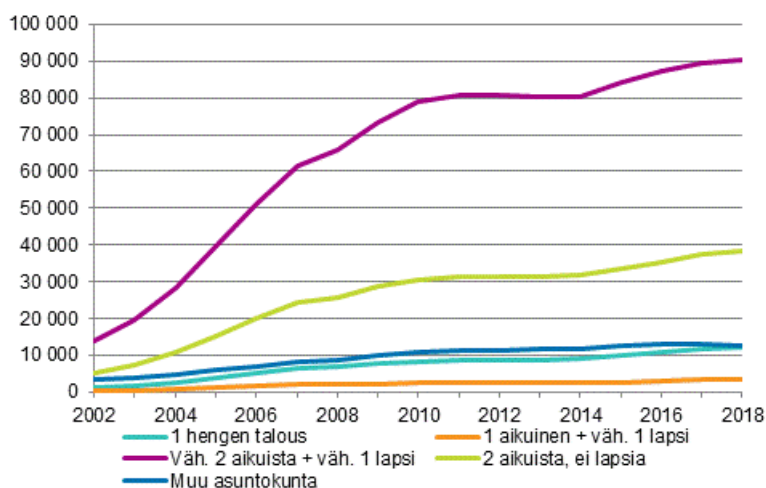
Kuvio 8. Asuntokuntien, joilla velkaa vähintään 200 000 euroa, velkojen rakenne 2002, 2007 ja 2018, miljoonaa euroa vuoden 2018 rahassa

Suhteellisesti eniten suuria velkoja oli Ahvenanmaalla, missä 1 700 asutokunnalla eli 12 prosentilla kaikista oli velkaa vähintään 200 000 euroa. Pääkaupunkiseudun ja muun Helsinki-Uudenmaan asutokunnista yhtä paljon velkaa oli yhdeksällä prosentilla. Muualla Suomessa niin suuria velkoja oli 4–5 prosentilla asutokunnista. Eniten näin velkaisten asutokuntien määrä kasvoi pääkaupunkiseudulla, viisi prosenttia edellisvuodesta.

Useimmin suuria velkoja oli kahden aikuisen asutokunnilla. Kahden huoltajan lapsiperheistä 90 210 asutokunnalla eli 24 prosentilla velallisista oli velkaa vähintään 200 000 euroa. Lapsettomista kahden aikuisen asutokunnista niin paljon velkaa oli 38 530 asutokunnalla eli yhdeksällä prosentilla velallisista asutokunnista. Yhden hengen talouksista niin velkaisia oli 11 960 ja yksinhuoltajista 3 390 henkeä.

Kuvio 9. Asutokunnat, joilla velkaa vähintään 200 000 euroa vuoden 2018 rahassa asutokunnan rakenteen mukaan 2002–2018

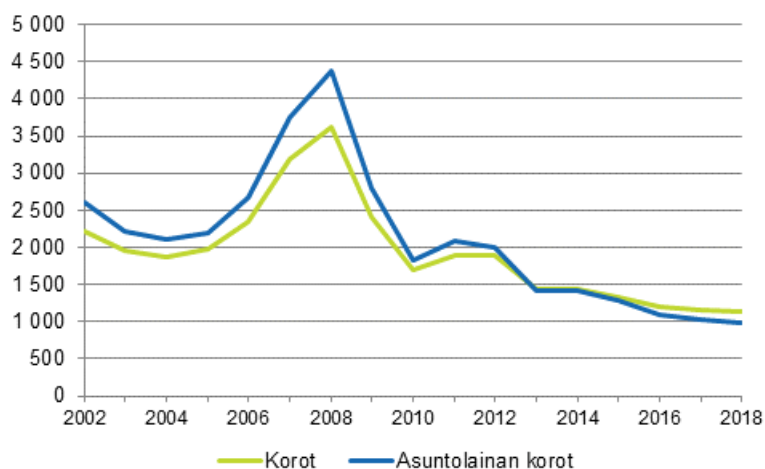

Velkojen rasittavuutta olisi syytä tarkastella suhteessa asutokunnan käytettävissä oleviin tuloihin. Vuoden 2018 osalta tulotietoja ei ole vielä saatavilla. Vuonna 2017 oli 269 750 asutokunnalla velkaa vähintään kolme kertaa käytettävissä olevien vuositulojen verran. Niin paljon velkaa oli kymmenellä prosentilla kaikista ja 19 prosentilla velallisista asutokunnista. Asutokuntien kaikista veloista heillä oli puolet. Vuonna 2002 niin paljon velkaa oli 97 380 asutokunnalla eli neljällä prosentilla asutokunnista. Kaikkien asutokuntien velkaantumistaso, eli velkojen suhde käytettävissä oleviin rahatuloihin, oli 112 prosenttia vuonna 2017, kun se vuonna 2002 oli 70 prosenttia. Tietoa velkojen ja tulojen suhteesta vuosilta 2002–2017 on saatavilla velkaantumistilaston katsauksesta sekä tilaston tietokantatauluista.

5 Asuntolainakorkojen määrä pienehti edelleen

Vuonna 2018 asuntokunnat maksoivat korkoja yhteensä 1,6 miljardia euroa eli jokseenkin yhtä paljon kuin edellisvuonnakin. Asuntolainan korkoja niistä oli 873 miljoonaa euroa, mikä oli kolme prosenttia edellisvuotista vähemmän. Asuntokuntien korkomenojen määrä on vaihdellut huomattavasti lainakannan muutoksia enemmän. Suurimmillaan korkomenot olivat vuosina 2007 ja 2008. Vuonna 2008 asuntokunnat maksoivat korkoja kaikkiaan 5,3 miljardia euroa eli 3 600 euroa velallista asuntokuntaa kohti vuoden 2018 rahassa. Vuonna 2018 asuntokuntien korkomenot olivat 43 prosenttia pienemmät kuin vuonna 2002, vaikka niiden velat ovat tänä aikana yli kaksinkertaistuneet.

Kuvio 10. Asuntokuntien maksamat korot velallista kohti ja asuntovelkojen korot asuntovelallista kohti 2002–2018, euroa vuoden 2018 rahassa

Vuonna 2018 asuntokunnat maksoivat korkoja keskimäärin 1 144 euroa velallista asuntokuntaa kohti, kun vastaava luku edellisvuonna oli 1 155 euroa. Asuntovelalliset asuntokunnat maksoivat asuntoveloistaan korkoja keskimäärin 995 euroa. Velallisista asuntokunnista 60 prosenttia eli 858 660 asuntokuntaa maksoi korkoja korkeintaan 1 000 euroa ja kolme prosenttia eli 38 810 asuntokuntaa yli 5 000 euroa.

Velkaantumistilaston laatuseloste

1. Tilastotietojen relevanssi

Velkaantumistilasto perustuu koko asutokuntaväestön kattavaan aineistoon, joten sillä voidaan kuvata asutokuntien velkoja ja niiden jakautumista luotettavasti myös pienemmissä väestöryhmissä, esimerkiksi aluenäkökulmasta. Tilasto täydentää siten otosaineistoista (Tulonjakotilasto, Varallisuustutkimukset) tai makrotason luottokantatilastoista saatavaa kuvaa velkojen määrästä ja jakautumisesta velkalajeittain ja asutokuntatyypeittäin.

2. Tilaston menetelmäkuvaus

Velkaantumistilasto perustuu vuosittain hallinnollisista rekistereistä yhdisteltyyn koko väestön kattavaan kokonaisaineistoon, joka sisältää yksityiskohtaista tietoa rekisterikotitalouksien veloista, koroista ja tuloista. Luotto- ja rahoituslaitokset, huoltokonttorit, työnantajat, valtio, kunnat, vakuutus- ja eläkelaitokset ja vakuutusyhtiöt jättävät verohallinnolle vuosi-ilmoitukset verovelvollisten lainoista ja luotollisista shekkitileistä (ei limiitti), niiden käyttötarkoituksesta ja maksetuista koroista. Vuosi-ilmoituksissa lainakohtaiset laina- ja korkotiedot koskevat luonnollisten henkilöiden (ml, elinkeinonharjoittajat, maa- ja metsätalouden harjoittajat) ja kuolinpesien lainoja 31.12. Velallisia voivat olla myös ulkomaalaiset. Mukana ei ole huoltokonttorien ja muiden yleisimpien luotonantajien tietoja lainoista, joiden käyttötarkoitus on muu kuin asunovelka tai valtion tai Ahvenanmaan maakuntahallituksen takaama opintovelka ja joiden velkapääoma on enintään 1700 euroa. Tilaston kohdeperusjoukon muodostavat asutokunnat eli ns. asutokuntaväestö. Tutkimuksen ulkopuolelle jäävät pysyvästi ulkomailla asuvat, osoitteettomat ja laitosväestö (esimerkiksi pitkäaikaisesti vanhainkodeissa, hoitolaitoksissa, vankiloissa tai sairaaloissa asuvat).

3. Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Velkaantumistilaston tietoja verrataan koko maan tasolla Tilastokeskuksen rahoitustilinpidon ja Suomen Pankin rahoitusmarkkinatilaston tietoihin.

4. Julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Velkaantumistilastoa tehdään vuosittain, ensimmäisen kerran tilasto ilmestyi vuonna 2008. Edellisvuoden velkatiedot julkaistaan noin puoli vuotta tilastovuoden päättymisen jälkeen. Tulotiedot saadaan myöhemmin. Uusimmilla tulotiedoilla täydennetyt tiedot julkaistaan noin vuosi tilastovuoden päättymisestä.

5. Tietojen saatavuus ja läpinäkyvyys/selkeys

Velkaantumistilaston tietoja julkaistaan Tilastokeskuksen internetsivuilla osoitteessa tilastokeskus.fi/Tulot ja kulutus aihealueen alla.

6. Tilastojen vertailukelpoisuus

Velkaantumistilastosta on vertailukelpoinen aikasarja-aineisto vuosilta 2002–2011. Vuonna 2012 muiden velkojen määrittely muuttui siten etteivät ne enää sisällä rahoituslaitosten myöntämiä ns. jatkuvia luottoja (ks. tarkemmin Käsitteet ja määritelmät). Muutos vaikuttaa paitsi muiden velkojen määrään ja velallisten lukumääriin myös velkojen kokonaissummaan ja keskimääräisiin velkoihin. Vuodesta 2015 lähtien opintovelat sisältyvät muihin velkoihin ja opintovelkojen korot muihin korkoihin. Muutos johtuu siitä, etteivät velalliset saa enää vähentää opintolainan korkoja verotuksessaan, eikä verottaja siksi kerää niistä enää tietoja eritellysti.

7. Selkeys ja eheys/yhtenäisyys

Tietoja kotitaloussektorin veloista julkaistaan myös mm, Tilastokeskuksen rahoitustilinpidoissa ja Suomen Pankin rahoitusmarkkinatilastoissa. Määrittely- ja käsite-erojen vuoksi näiden tiedot voivat poiketa toisistaan. Rahoitustilinpidoissa kotitaloussektorin velkoihin kuuluvat myös asunto-osakeyhtiöiden osakaslainat, jotka velkaantumistilastosta puuttuvat. Samoin kulutusluotot ovat siellä kattavammin mukana. Velkaantumistilaston aineistoon eivät sisälly ns. pikavipit tai jatkuvat luotot, joita ovat esimerkiksi yleis- ja erityisluottokorttiluotot, luotolliset tilit sekä muut luotot, joita kuluttaja voi luottorajan puitteissa käyttää jatkuvasti ilman luotonantajan erillistä luottopäätöstä. Rahoitustilinpitoon perustuen kansantalouden tilinpito julkaisee kotitaloussektorin velkaantumisasteita. Ne poikkeavat hieman velkaantumistilastossa julkaistuista myös tulokäsitteen osalta.

Lisätietoja

Timo Matala 029 551 3422
Vastaava tilastojohtaja:
Jari Tarkoma

toimeentulo@tilastokeskus.fi
www.tilastokeskus.fi/til/velk
Lähde: Velkaantumistilasto 2018, Tilastokeskus

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute

Tietopalvelu ja viestintä, Tilastokeskus
puh. 029 551 2220
www.tilastokeskus.fi

Julkaisutilaukset, Edita Publishing Oy
puh. 020 450 05
asiakaspalvelu.publishing@edita.fi
www.editapublishing.fi

ISSN 1796-0479
= Suomen virallinen tilasto
ISSN 1797-8793 (pdf)